

Kurszus neve: Proszeminárium				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Földi Eszter foldi.eszter@mome.hu				
Kód: B-DK-101	Tantervi hely: BA, DK	Javasolt félév: 1.	Kredit: 5	Tanóraszám: 48
Kapcsolt kódok:	Típus: szeminárium és előadás	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
A kurzus célja és alapelvei:				
A kurzus célja, hogy az első évfolyamra beiratkozott hallgatókat bevezesse az egyetemi oktatás és tanulás világába, s hogy felkészítse őket a Designkultúra szak minél sikeresebb elvégzésére. Ennek érdekében a hallgatók olyan feladatokat oldanak meg, amelyek során megismerik az elméleti munkához nélkülözhetetlen intézményeket, eszközöket és segédanyagokat, valamint a kutatás, az írás és a prezentáció legalapvetőbb módszereit. A kurzus több témát jár körül: a hallgatók egyrészt megismerik a tudományos gondolkodás sajátosságait és alapelveit, továbbá a különböző művészeti ágakkal foglalkozó kutatási tevékenységek főbb ágazatait jellemző szemléletmódokban (társadalom- és történettudományi nézőpontú kutatások, design- és vizuáliskultúra-tudomány, Design Studies, Material Culture Studies, stb.), másrészt megismerkednek a tudományos kutatás és írás technikai elemeivel, a forráskritika, a bibliográfiakészítés és a szakirodalmi munkák használatának ismérveivel. Ebben az egységben tekintjük át a szakmai közélet és kutatási tevékenység főbb fórumait (szakintézményrendszer, folyóiratok, internetes felületek, közösségek, stb.) és a kutatómunka legfontosabb bázisait (archívumok, könyvtárak, internetes adatbázisok és "tudománytárak", stb.) is. A másik kurzusegység a hatékony és sikeres szakmai prezentációk elkészítéséhez szükséges alapismeretekkel foglalkozik – elsősorban gyakorlati feladatok segítségével.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):				
Tudás:				
1. Tájékozott a művészet-, építészet- és designtörténet és -elmélet főbb módszereit és elméleteit illetően.				
2. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a design és művészetek főbb elméleteiről, alapelveiről, stíluskorszakairól és irányzatairól, fontosabb alkotásairól.				
Képesség:				
1. Felismeri a design, a művészetek, média és építészet által felvetett és megoldott vagy megoldandó problémákat, reflektál azokra.				
2. Értékeli a design- és művészeti koncepciókat.				
Attitűd:				
1. Kritikai érzékkel viszonyul a design és a művészetek történeti, valamint kortárs alkotásaihoz, a különböző tervezői/alkotói gyakorlatokhoz és eredményekhez.				

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

1. A tudományos gondolkodás általános sajátosságai és alapelvei
2. A tudományos kutatás és írás módszerei, technikái; a forráskritika, a bibliográfiakészítés és a szakirodalmi munkák szakszerű használatának ismervei
3. A szakmai közélet és kutatási tevékenység főbb fórumainak (szakintézményrendszer, folyóiratok, internetes felületek, közösségek, stb.) és a kutatómunka legfontosabb bázisainak (archívumok, könyvtárak, internetes adatbázisok és "tudománytárak", stb.) áttekintése
4. A hatékony és sikeres szakmai prezentációk elkészítéséhez szükséges alapismeretek

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A Holisztikus alapozó képzés sajátos ütemezése miatt a Proszeminárium időpontjai változnak, nem felelnek meg a szokásos 12 hetes, fix időpontos kurzusszervezésnek!

A kurzus keretében két alkalommal tréningen vesznek részt a hallgatók az évfolyam közösségének megteremtése érdekében. A következő órákon a kurzus tematikájának megfelelően haladunk.

A hallgatók a kurzus első egységének keretében egyrészt zárthelyi dolgozat formájában számolnak be félévközi tanulmányaikról, másrészt egy közösen egyeztetett művészeti témakör bibliográfiáját kell elkészíteniük a legjelentősebb szakirodalmi munkák rezüméivel, illetve összehasonlító elemzésével. A kurzus második egységében a hallgatók egy, a Művészettörténet 1. című kurzus keretében vállalt műleírási/műelemzési feladat szóbeli változatát készítik el vetített képekkel illusztrált prezentáció formájában.

A leadási határidőket a kurzus elején közösen egyeztetjük, illetve összehangoljuk a Művészettörténet 1. leadási határidőivel.

Értékelés:

Az értékelés a félév során szerzett jegyek, illetve az órai aktivitás alapján történik.

Az érdemjegy kiszámítása

A zárthelyi dolgozat (25 %), a bibliográfia (25%) és a prezentációra (25%) kapott jegy együttes átlaga adja az érdemjegyet. Az órai aktivitás 5 %-ot ér.

Kötelező irodalom:

Ajánlott irodalom:

Általános tudományelmélet:

Forrai Gábor – Szegedi Péter szerk.: *Tudományfilozófia – Szöveggyűjtemény*. Áron Kiadó, Budapest, 1999.

Gyurgyák János: *A tudományos írás alapjai. Útmutató szemináriumi és tudományos diákköri értekezést, szakdolgozatot és disszertációt íróknak*. Osiris Kiadó, Budapest, 2019.

Gyurgyák, J. 1996. *Szerkesztők és szerzők kézikönyve*. Budapest: Osiris.

Hársing László – Fehér Márta: *A tudományos problémától az elméletig*. Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1977.

Thomas S. Kuhn: *A tudományos forradalmak szerkezete*. Osiris Kiadó, Budapest, 2002.

Design- és építészetelmélet:

Ernyey Béla szerk.: *Design – Alapelvek. Válogatás az ipari forma irodalmából*. Design Center, Budapest, 1981.

Forlano, Laura: Poszthumanizmus és design. *Helikon*, LXVI. (2020) 3. 372–395.

Kerékgyártó Béla szerk.: *A mérhető és a mérhetetlen. Építészeti írások a huszadik századból*. Typotex Kiadó, Budapest, 2007.

Lukovich Tamás: *Bevezetés az építészetelméletbe. Egy lehetséges megközelítés válogatott fejezetei*. Terc Kft., Budapest, 2014.

Lukovich Tamás: *Lenyűgöző labirintus. Az építészetelmélet világa*. Terc Kiadó, 2016.

Moravánszky Ákos – M. Gyöngy Katalin: *Építészetelmélet a 20. században*. (Kritikai antológiásorozat) Terc Kft., Budapest, 2006–2013: *Monumentalitás* (2006); *A tér* (2007); *A stílus* (2009); *Technika és természet* (2013)
Vadas József: *A forma tartalma. Az ipari formatervezésről*. Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1981.
Zalaváry József: *A forma tervezése. Designökológia*. Scolar Kiadó, Budapest, 2008.
A MOME *Disegno* című designelméleti és designkultúra-tudományi folyóiratának számai

Design- és vizuáliskultúra-tudomány, Design Studies, Material Culture Studies:

Hornyik Sándor: A képek és a dolgok – A vizuális kultúra archeológiája a fotográfia mentén. *Disegno – a designkultúra folyóirata*. I. évf. (2014), 1. sz., 62–76.
Julier, Guy: A vizuális kultúrától a designkultúráig. *Disegno – a designkultúra folyóirata*. I. évf. (2014), 1. sz., 14–28.
Kókai Károly szerk.: *Visual Culture*. (A Ludwig Múzeum és a Knoll Galéria 2003-ban rendezett azonos című konferenciáján elhangzott előadások és hozzászólások.) Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum, Budapest, 2005.
Margolin, Victor: A designtanulmányok összetett feladata. *Disegno – a designkultúra folyóirata*. I. évf. (2014), 1. sz., 46–61.

A művészettörténet tudománytörténete és elmélete

Bätschmann: *Bevezetés a művészettörténeti hermeneutikába*. Corvina, Budapest, 1998.
Belting, Hans: *A művészettörténet vége*. Atlantisz Könyvkiadó, Budapest, 2007.
D'Alleva, Anne: *Methods and Theories of Art History*. Laurence King, London, 2005.
Marosi Ernő vál., ford., szerk.: *Emlék márványból vagy homokkőből. Öt évszázad írásai a művészettörténet történetéből*. Corvina Kiadó, Budapest, 1976. (Bevezető tanulmány: 9–113.)
Németh Lajos: *Törvény és kétely. A művészettörténet-tudomány önvizsgálata*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1992.

Esztétika:

Almási Miklós: *Anti-esztétika. Séták a művészetfilozófiák labirintusában*. Helikon, Budapest, 2003.
Tatarkiewicz, Władysław: *Az esztétika alapfogalmai*. Kossuth Kiadó, Budapest, 2000.

Társadalomtudományok és pszichológia (a művészetek szempontjából):

Arnheim, Rudolf: *Vizuális élmény. Az alkotó látás pszichológiája*. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 2004.
Kapitány Ágnes – Kapitány Gábor: *Látható és láthatatlan világok az ezredfordulón – és utána*. Typotex Kiadó, Budapest, 2013.
Dúll Andrea – Izsák Éva szerk.: *Tér-rétegek. Tanulmányok a 21. század térfordulatairól*. L'Harmattan Kft., Budapest, 2014.
Dúll Andrea – Kovács Zoltán szerk.: *Környezetpszichológiai szöveggyűjtemény*. Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen, 1998.
Dúll Andrea: *A környezetpszichológia alapkérdései. Helyek, tárgyak, viselkedés*. L'Harmattan Kft., Budapest, 2009.
Kapitány Ágnes – Kapitány Gábor: *Beszélő házak. Lakásaink szimbolikája*. Kossuth Kiadó, Budapest, 2000.
Kapitány Ágnes – Kapitány Gábor: *Tárgyak szimbolikája*. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 2005.
S. Nagy Katalin: *Művészetszociológia – Szöveggyűjtemény*. I – II. Tankönyvkiadó, Budapest, 1990, 1994.
S. Nagy Katalin: *Mű – művészek – befogadás*. Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2007.

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

szerda 13-13:30 Elméleti intézet előzetes egyeztetés szükséges